

Double Concerto

Poslední orchestrální koncert **Ensemble Opera Diversa** v letošním roce klade důraz na speciální vztah souboru se slovenským, v Brně žijícím houslovým virtuosem **Milanem Paľou**. Dlouhodobá spolupráce Diversy s houslistou je tentokrát zdůrazněna nejen v rovině interpretační, ale také autorské – úvodní skladbou koncertu je totiž světová premiéra houslového koncertu *Ossth* přímo z pera Milana Paľy, čímž večer nabývá ještě větší ojedinelosti. Interpretova dlouhodobá snaha prezentovat dílo ukrajinsko-izraelského skladatele **Valentina Bibika** se do programu propisuje uvedením *Violového koncertu č. 1*. Projekt Double Concerto je proto nutné vnímat nejen jako koncertantní završení roku, kdy si soubor připomíná dvacet let od svého oficiálního založení, ale také jako oslavu Paľova interpretačního úsilí. Jako jisté instrumentální intermezzo přitom na koncertě zazní česká premiéra *Entr'acte* americké skladatelky **Caroline Shaw**, mj. držitelky Pulitzerovy ceny a Grammy Awards. Celý večer povede slovenský dirigent **Marián Lejava**, který se souborem navazuje spolupráci po roční odmlce.

Veškeré další informace naleznete také na operadiversa.cz a na [facebookové události](#).

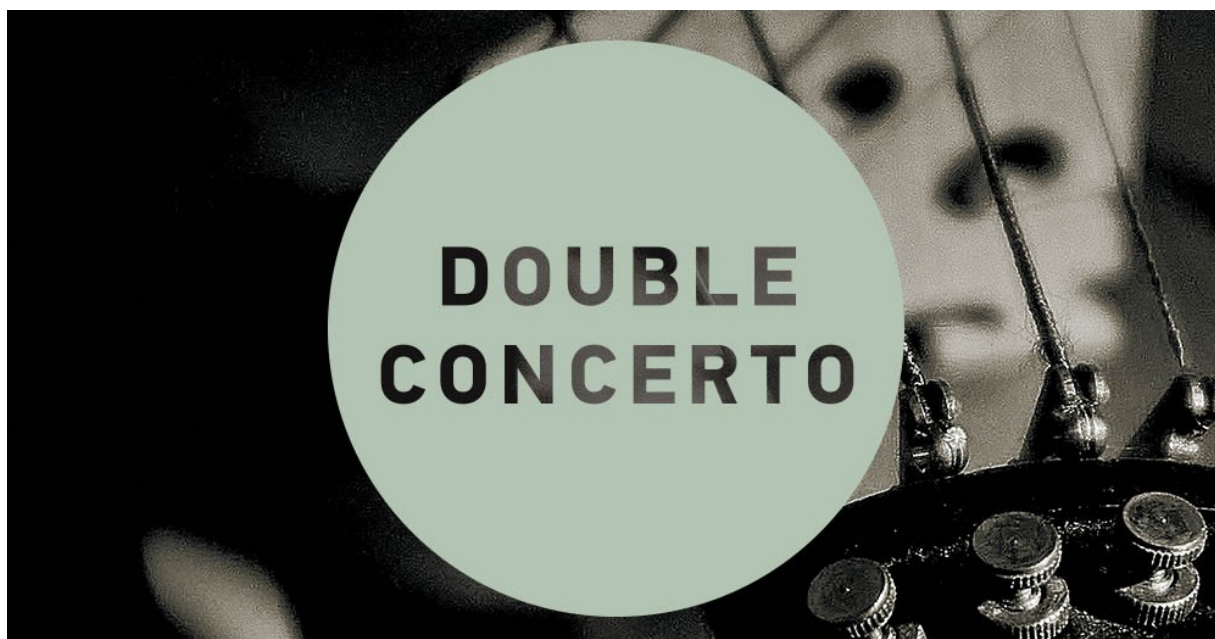
28. listopadu 2023 v 19.00, foyer Domu umění města Brna

Tisková zpráva 19. 11. 2023

Asi sa zdá, že rok 2019 nie je zasadený do až tak dávnej minulosti, no keď sa ohliadnem, z hľadiska môjho hudobného myslenia je to už dávny čas. Myslím, že zápisky k tomuto koncertu pochádzajú z ešte dávnejšej doby, a preto musím znovu poznamenať, že jazyk tohto autora je už iný.

Ossth je vášnivý výtrysk rôznych druhov ostinát. Tok a hlavný pilier diela sú kvapky myšlienok postupne sa formujúce do príbehu ostinát. Pri rozprestrení veľkého množstva dominových kociek v rôznych tvaroch a zákrutách sa krása obrazu ukáže až pri jeho popadaní. Objaví sa roztrieštenosť farieb.

Milan Paľa

PROGRAM

MILAN PAĚA: *Ossth.* Koncert pro housle a smyčce (2019) PREMIÉRA

CAROLINE SHAW: *Entr'acte* pro smyčce (2011/2014) ČESKÁ PREMIÉRA

VALENTIN BIBIK: *Koncert pro violu a komorní orchestr č. 1* (1984)

ÚČINKUJÍCÍ

Milan PaĚa housle, viola

Ensemble Opera Diversa, vedoucí orchestru **Jan Bělohlávek**

Marián Lejava dirigent

Vstupné na koncert je dobrovolné.

Koncert se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury ČR, statutárního města Brna a Ochranného svazu autorského.

Milan Paľa (* 1982) je původem slovenský houslista žijící v Brně a jedna z nejvýraznějších postav dnešní hudební scény. Je typem erudovaného a přemýšlivého interpreta, který jde vlastní cestou. Všem skladatelům přisuzuje stejné právo na to, aby jejich hudba zněla, přistupuje k nim s pokorou a odhodláním prokázat účín jejich tvůrčích výpovědí. Zásadní vliv na formování Pařova hudebního projevu měla spolupráce se skladateli, která vyústila ve vznik množství skladeb „šitých“ mu na míru. Jeden z největších impulsů mu dodal umělecký kontakt s významným francouzským varhaníkem a skladatelem Jeanem Guillou. Dnes je Milan Paľa vyhledávaným interpretem nových děl, který má za sebou velké množství premiér skladatelů světových (mj. Guillou, Dusapin, Tüür, Kõrvits, Sirodeau), českých a slovenských (Emmert, Iršai, Lejava, Demoč, Kmitová ad.). Jeho doménou zůstává hudba 20.

a 21. století, kterou prezentuje

na prestižních pódii (ISCM World New Music Days, Muzički Biennale Zagreb, Pražské jaro, Hudební fórum Hradec Králové či bratislavský Melos-Étos) ve spolupráci s dirigenty jako Dennis Russell Davies, Alexander Liebreich, Case Scaglione, Pierre-André Valade, Jakub Hrůša, Juraj Valčuha

nebo Marián Lejava. Nebývale rozsáhlá, kvantitativně a obsahově unikátní je Pařova diskografie vydávaná na značce Pavlík Records. V době koronavirové pandemie a s ní související vynuceně omezené koncertní činnosti (2020/2021) Paľa vydal osm alb s hudbou Pascala Dusapina, Samuila Fajnberga, Valentina Bibika, Alfreda Schnittkeho, Leoše Janáčka, Adriána Demoče a Jany Kmitové, z nichž většinu natočil se svou uměleckou a životní partnerkou, klavíristkou Katarínou Pařovou. Významné postavení v Pařově diskografii zaujímá projekt *Cantūs Moraviae*, zacílený na tvorbu pro sólové housle nebo violu moravských skladatelů, a album *Milanolo* se skladbami napsanými pro stejnojmenné pětistrunné housle z Ateliéru Bursík, obohacené o spodní violový registr.

Marián Lejava (* 1976) je slovenský dirigent, skladatel a pedagog. Na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě studoval dirigování u Ondreje Lenárda a skladbu u Vladimíra Bokese. Zúčastnil se mnoha mistrovských kurzů dirigentských (Z. Nagy, G. Herbig, P. Eötvös, I. Fischer) i skladatelských (T. Murail, E. Urbanner, K. Huber, Ch. Wolff). Jako dirigent Lejava v posledních patnácti letech premiéroval více než sto komorních, orchestrálních a scénických skladeb domácích i zahraničních skladatelů, mnohé z nich za jejich úzké, osobní spolupráce (E. Sharp, D. Dramm, I. Matsushita, V. Cordero, početní slovenští autoři a mnozí další). Je hostujícím dirigentem ve Slovenském národním divadle, Slovenské filharmonii, Státní filharmonii Košice a Státní opeře Košice a šéfdirigentem ansámblu Prague Modern. V letech 2005–2007 šéfoval ansámblu Melos-Étos a v letech 1999–2009 vedl soubor Veni Academy. Jako dirigent projel Evropu, Japonsko

a Čínu jak s koncertními, tak operními kusy. Lejava se doposud podílel na natáčení více než dvaceti CD převážně současné hudby včetně světových premiér pro Naxos a slovenská vydavatelství. Na albu *Chant d'Amour* (2006) vyšla jeho vlastní komorní hudba. Bohatá je také Lejavova pedagogická činnost – na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě působí jako učitel dirigování

a kompozice, vyučoval také na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, na pražské Akademii múzických umění a Akademii v portugalském Aveiru.

Ensemble Opera Diversa je umělecký soubor, který se soustředí na objevné hudební a divadelní programy. Během více než dvacetiletého působení se ze souboru vyvinula hudební společnost, jež ve vlastní produkci organizuje kolem dvou desítek vystoupení ročně, a to především v domovském Brně. Jedinečnost souboru je z části způsobena jeho trojjedínotí – autorské hudební divadlo, orchestrální nebo komorní koncerty s objevnou dramaturgií a koncerty komorního sboru Ensemble Versus. K tomu těleso iniciuje nebo se podílí na tvorbě CD nosičů či rozhlasových nahrávek. Svou dramaturgií, podněcováním nových skladeb i interpretačním nasazením soubor usiluje o dialog s otevřeným posluchačem.

..

www.operadiversa.cz

www.facebook.com/operadiversa

www.instagram.com/operadiversa

Kontakt:
Jiří Čevela
produkce Ensemble Opera Diversa
mobil: +420 774 524 962
e-mail: cevela.jirka@seznam.cz